

Szekeres Erzsébet - Összefogás Ipari Szövetkezet

Alapítva: 1986

Áttekintés

Az Összefogás Ipari Szövetkezet az elmúlt 22 év során 16 közösségi központot állított fel az ország különböző részein annak érdekében, hogy a mentális és fizikai fogyatékossgal élő felnőttek számára – akik egyébként a társadalom kirekesztett tagjaivá válnának - munkát, közösséget és megfelelő életkörülményeket biztosítson. Ezek az emberek gyakran elmeógyógyintézetekből kerülnek ide vagy olyan családoktól, ahol a családtagok túlságosan megerőltetőknek érzik a fogyatékossgal élő rokon gondozását, igényeinek kielégítését. Az alapítvány legfőbb célja, hogy minden egyes, fogyatékossgal élő tagja számára biztosítsa az önálló életkörülményeket, amelyben egyedül, azaz a szervezet oltalmazása nélkül is képesek boldogulni, s ezáltal megteremtse számukra a tényleges függetlenséget.

Szekeres Erzsébet évente 20-30 ilyen sikertörténet megvalósulását segíti elő. Gondoskodásának köszönhetően a közösség tagjainak önbecsülése annyira megerősödött, hogy az elmeógyógyintézet alkalmazottjai – szokásos látogatásuk során – nem akarták elhinni, hogy az Összefogás Ipari Szövetkezet tagjai ténylegesen fogyatékossgal rendelkezének, akiket valaha az intézetbe bezárva gondoztak.

Erzsébet igyekszik továbbfejleszteni tevékenységi körét és segíteni más szervezeteknek az általa alkalmazott modell átültetésében, s ezáltal csökkenteni vagy – ha lehetőség van rá – teljesen felszámolni a fogyatékossgal élőket érintő lealacsonyítást Magyarországon. Erzsébet hiszi, hogy ők is mindannyian képesek valamire, a legjobb példa erre a saját fia.

Kezdeményezés

Az Összefogás Ipari Szövetkezet kifejlesztett egy módszert a sérült felnőttek elszigeteltségének teljeskörű problémájára, valamint ezen emberek társadalomba történő visszavezetésére. Első lépésként létrehozott egy olyan közösséget, ahol az emberek számára biztosították a szeretetteljes légkört, az egymással történő folyamatos kommunikáció, valamint a munkába állás lehetőségét. Ezt követően az alapítvány elkezdte képezni őket azáltal, hogy különböző mesterségekbe engedett betekintést, ahol próbára teheték önmagukat – immár a valós életben. Azok pedig, akik a valós életben nem tudtak megfelelő szintű teljesítményt elérni, a közösség berkein belül kaptak munkát. Jelenleg 22 különböző üzletágban alkalmaznak fogyatékossgal élő személyeket – a mezőgazdasági tevékenységektől kezdve a gyári munkákon, építkezéseken, csomagoláson át a kézművesiparig. A szaktudással rendelkezők idővel kilépnek a közösségből, munkát vállalnak, önállóvá válnak, független életet kezdenek élni és néhányan családot is alapítanak. Az Összefogás Ipari Szövetkezet számos üzleti kapcsolatot létesített, különböző kiszervező tevékenységeket is végez, ezenfelül pedig saját kézműves termékeket állít elő.

Szekeres Erzsébet felismerte, hogy a sérült emberek sokkal boldogabbak, ha egyenlő értékű emberként kezelik őket. Tisztában van azonban azzal is, hogy – az említett embercsoport fogyatékossgai miatt – mindent tökéletes szervezés és ellenőrzés alatt kell tartani, különben könnyen kaotikussá válhat a helyzet. Ez egy olyan előnyhelyzetet teremt az alapítvány számára, aminek köszönhetően átlagosan 25%-kal felülmúlja a "normális", hasonló tevékenységeket végző vállalkozások hatékonyságát. Ezen jellegzetesség hírnevet is hozott a szervezetnek; számos visszatérő megrendelőjük van, akik folyamatosan meg vannak elégedve a termékekkel. Az Összefogás Ipari Szövetkezetet hetente látogatják meg különböző külföldi alapítványok a példaértékű modell átvétele céljából.

Háttér

A fogyatékossgal élő emberek számára – leginkább a szocialista évekre jellemző kirekesztettségük és háttérbe szorításuk miatt – még a legalapvetőbb szükségleteket sem fejlesztették ki; ilyen például a tömegközlekedés, az iskoláztatás, a munkalehetőség, a könnyen megközelíthető munkahelyi épületek, államilag finanszírozott képzések és foglalkoztatási programok létesítése. 30 évvel ezelőtt, amikor Erzsébet fia megszületett, az orvos a következő megjegyzést tette: “Ez a gyermek sosem lesz képes semmire ezen a világon”. Erzsébet másként gondolta. Hat évvel később már tisztán látta, hogy milyen körülményekkel kell majd szembesülnie a fiának, mire felnő. A borzalom és a félelem, ami úrrá lett rajta, erőt adott neki ahhoz, hogy létrehozson egy olyan környezetet, amiben a fia teljes értékűnek érezheti magát. Nem akarta, hogy a fiát megfosszák az iskolában történő tanulás, a munkahely és a barátok adta többletérzésektől, A fiához hasonló emberek többségére sajnos még mindig ez a sors vár Magyarországon. Erzsébet viszont felkeresett néhány hasonló helyzetű családot és egy kollégiumi épületben kialakított egy 22 fős közösséget. Ebben az úgynevezett “csoportotthon”-ban éltek, engedély nélkül, kerámiatermékeket készítve, egészen 1994-ig. Amint hivatalossá vált a szervezet, egyre több hasonló tevékenység látott napvilágot, aminek köszönhetően jelenleg 800 fogyatékossgal élő személyt alkalmaznak az ország különböző pontjain, különféle munkaterületeken.

Stratégia

Az Összefogás Ipari Szövetkezet kívülről egy hagyományos, profit orientált szervezet. Üzleti kapcsolatokkal rendelkezik, kiszolgálja az ügyfeleit, és olyan távoli területeken is vállal munkát, mint Hollandia vagy Olaszország. Kb. 1,5 milliárd Ft bevétellel bír, amelynek több mint a felét a munkavállalók bérezésére fordítja. Ez az összeg a hasonló munkakörben alkalmazott egészséges munkavállalók fizetésével összehasonlítva is megállja a helyét. Ezenfelül, az Összefogás Ipari Szövetkezet bérlakásokat is biztosít az alkalmazottjainak és – tekintettel a növekvő igényekre – újabb házakat építtet. A mindenki számára biztosított önálló, nővérek által felügyelt lakások árát úgy határozták meg, hogy azt a munkavállalók könnyedén megengedhessék maguknak a fizetésükből. Szűség esetén - a fogyatékossgal élő munkavállalók érzelmi támogatottságának erősítése céljából - még szülők vagy idős, magatehetetlen rokonok is beköltözhetnek egy nagyobb méretű lakásba, aminek a bérleti ára még mindig kitermelhető.

Bár az Összefogás Ipari Szövetkezet viszonylag magas bevétellel rendelkezik, tevékenységének felét még így is állami támogatásból finanszírozza, amelyre a fogyatékossgal élő emberekre vonatkozó jogszabály biztosít keretet. A támogatás megszüntetése esetére kidolgoztak egy szükséghelyzetben alkalmazandó stratégiát. Eszerint a szervezet továbbra is képes lenne az önfenntartásra és a teljesen önálló működésre, de a munkavállalók fizetését az összes tagra vonatkozó ingyenes szállás és az ellátási költségek biztosítására kellene fordítaniuk.

A vállalkozó

Szekeres Erzsébet, a szakképzett keramikus, egy sikeres céget hagyott ott azért, hogy nekivágjon ennek a vállalkozásnak. Sok nehézségen keresztül sajátította el a szükséges ismereteket annak érdekében, hogy segítséget nyújthasson fiának és a hozzá hasonló helyzetű fogyatékosoknak. Később szociális munkásként lediplomázott, majd 3 évet dolgozott az Európai Unió berkeiben a fogyatékossgal élő személyek társadalmi kirekesztettségének felszámolására irányuló kezdeményezés keretében. Közben, ötletgyűjtési céllal, ellátogatott más uniós országokba is. Jelenleg az Összefogás Ipari Szövetkezet vezetőjeként tevékenykedik, minden alkalmazottját név szerint ismeri, ismeri az élettörténetüket, tisztában van a fogyatékossgal, a problémáikkal és mindig “gyerekeim”-nek szólítja őket. A jövőben is folytatni kívánja a szervezet irányítását egészen addig, amíg nyugdíjba nem vonul az otthonban, amit a közösség tagjainak hozott létre.